

El fons patrimonial Taulina

Lluís Frigola i Butiñà
SAMLML

Ingrés del fons i tractament inicial

A principis de l'any 2012 el Dr. Ignacio Muro va venir a les dependències del Servei d'Arxiu Municipal per tal de comunicar-nos que tenia un antic bagul de l'època colonial cubana ple de documents de la família Taulina, originària de Lloret de Mar.

El bagul, cedit per la seva sogra, Maria Rita Vintró Taulina, es trobava a casa de la seva tia Iolanda Taulina. Atesa la seva afecció per la documentació històrica va decidir organitzar i digitalitzar bona part del fons documental, i atesos els seus coneixements mèdics vinculats a la cirurgia i la fesomia humana, va decidir que, a banda de digitalitzar les fotografies familiars (de finals del s. XIX i principis del XX), també procuraria acolorir-les adequadament i identificar cadascun dels personatges. Així, a la primera visita va mostrar-nos el treball que havia realitzat en relació a les fotografies (amb laborioses reconstruccions i acoloriments de les imatges originals), i a finals del 2013 es va concretar una nova reunió en què mostrà bona part de la documentació manuscrita que ell mateix havia digitalitzat.

Més endavant, el senyor Muro ens informà que la família encara no tenia gaire clar el centre d'arxiu on volien ingressar el fons documental familiar, perquè dubtaven entre l'Arxiu Nacional de Catalunya, la Biblioteca de Catalunya i el SAMLML. Finalment, el divendres 28 de març de 2014 la família va prendre la decisió d'entregar tot el fons documental de la família Taulina en aquest SAMLML i hi ingressà la documentació. Posteriorment el 12 de febrer de 2016 es va dur a terme un segon ingrés de documentació. El divendres 3 de juny de 2016 les senyores Iolanda Pelegrí i Taulina, i Maria Rita Vintró i Taulina varen signar la cessió en comodat.

El Fons Taulina aplega documentació de quatre segles, del XVII al XX, i és constituït per documentació personal i familiar que proporciona informació sobre les relacions econòmiques i socials de les diferents branques familiars. Per a poder-lo descriure es va optar per a preservar l'ordre en que s'anà dipositant en el fons familiar, identificant els diversos subfons que en formaven part, segons s'expressa en el quadre de fons:

Quadre de fons	
520 FONTS TAULINA	520.001 Subfons Taulina
	520.002 Subfons Lluhi
	520.003 Subfons Pujol de Senillosa
	520.004 Subfons Amadeu Carné
	520.005 Subfons Parés
	520.006 Subfons Gibert de Grijalba
	520.007 Subfons del mas Aulet

En general, la documentació d'aquest fons va arribar en bon estat de conservació; però, tot i així, se li va aplicar el protocol habitual per al tractament de fons externs:

- Elaboració d'un reportatge fotogràfic sobre l'estat en què es trobava la documentació en el moment d'ingressar a les nostres instal·lacions.
- Neteja en sec i eliminació d'elements que podrien repercutir negativament en la conservació dels documents (grapes, clips, gomes...).
- Revisió i eliminació de diverses amenaces biològiques que podrien afectar la resta de la documentació (aràcnids, tèrmits, insectes, fongs...).

En Francesc Taulina i Garriga, polític i empresari, impulsor de l'empresa Ferrocarrils Econòmics de la Selva-Empordà.

Procedència: SAMLML - Fons Taulina

Un cop aplicat el protocol d'entrada, aquest conjunt documental fou traslladat a unes dependències adequades perquè es pogués iniciar el procés d'organització i descripció. Així, a mesura que s'avançà en la classificació i ordenació dels documents, també es va anar configurant el quadre de classificació del fons, on es van recollir les particularitats de cada subfons.

Pel que fa la descripció individualitzada de les diferents unitats documentals, s'ha fet a través de l'elaboració d'una fitxa catalogràfica on s'estructuren els àmbits i camps d'informació d'acord amb els criteris assenyalats a la ISAD(G) i a la normativa catalana NODAC: l'àrea d'identificació, de contingut, continent, de reproducció, etc. El processament informàtic de les dades es va fer mitjançant el programa informàtic FileMaker, que permet incorporar la informació a l'aplicació GIDAM, on es gestionen tots els fons ingressats al Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar. Finalment, tota la documentació es va protegir amb camises i carpetes adequades que asseguraven una correcta conservació, s'encapsà i es col·locà en els dipòsits d'arxiu amb les condicions ambientals (d'humitat i temperatura) controlades segons el suport i el tipus de documentació del fons.

En conjunt, el fons consta de disset unitats d'instal·lació que han suposat la creació de més d'un miler de registres informàtics. Juntament amb la documentació en suport paper va ingressar una

còpia en suport digital, la qual es va dipositar en els repositoris del SAMLM, amb la mateixa signatura que la documentació descrita en paper.

El quadre de classificació	
100. DOCUMENTACIÓ FAMILIAR I PERSONAL	
110. CORRESPONDÈNCIA	111. Familiar
	112. Social
	113. Econòmica
	114. Política
	115. Jurídica
120. CERTIFICACIONS I ACTES NOTARIALS	116. Negocis
	121. Certificacions
	122. Capítols matrimonials
	123. Testaments i donacions
	124. Negocis jurídics
130. PLETS I LITIGIS	125. Poders notarials
	126. Concòrdia
140. ESTUDI, ENSENYAMENT, TÍTOLS ACADÈMICS	
150. DOCUMENTACIÓ IDENTIFICATIVA	151. Passaports i passis de radi
	152. Cèdules personals
	153. Targetes de presentació
	154. Cartilles de racionament
160. RELACIONS SOCIALS	161. Comunicacions de cortesia
	162. Esqueles
	163. Nomenaments honorífics
	164. Associacions
200. GESTIÓ ECONÒMICA I ADMINISTRACIÓ DEL PATRIMONI	
210. COMPTES	211. Rebuts
	212. Llibre de comptes
	213. Pagament d'impostos i taxes
220. CONTRACTES	221. Contractes de compravenda
	222. Contractes privats
	223. Arrendaments
	224. Serveis
	225. Subministrament
230. DEBITORIS	231. Factures
240. INSTRUMENTS FINANCERS	241. Censal
	242. Lluïció
	243. Crèdit i hipoteques
	244. Lletra de canvi
	245. Participacions industrials
250.- GESTIÓ DE BÉNS	251. Inventaris
	252. Capbreu
	253. Títols i escriptures de propietat
	254. Assegurances
300. ACTIVITATS PROFESSIONALS	
310. COMERCIAL	
320. AGROPECUÀRIA	
330. EXERCICI LIBERAL PROFESSIONAL	
340. A COMPTE D'ALTRI	
360. MILITAR	361. Nomenaments
	362. Destinacions
	363. Ordres
	364. Reconeixements mèdics
370. POLÍTICA	371. Nomenament
	372. Campanyes
380. FERROCARRILS ECONÒMICS DE LA SELVA-EMPORDÀ	381. Planificació
	382. Documentació administrativa
	383. Inversions
	384. Documentació econòmica
	385. Documentació notarial i registral
	386. Correspondència de l'empresa
387. Expropiacions	
400. PRODUCCIÓ ESCRITA	
410. ARTICLES I INFORMES	
420. PRODUCCIÓ LITERÀRIA	
600. SANITAT	
610. VETERINÀRIA	
700. IMATGES	
710. FOTOGRAFIES	
720. DOCUMENTS SINGULARS	
800. BIBLIOTECA AUXILIAR	
810. RECURS DE PREMSA	811. Diaris oficials
820. LLIBRES I REVISTES	
830. MATERIAL DE DIFUSIÓ	
900. COL·LECCIONS FACTÍCIES	
910. DOCUMENTS INCONNEXOS	
920. CARPETES I CAMISES ORIGINALS	
930. PLÀNOLS	

Descripció del contingut del fons

El subfons Taulina

La documentació relativa a la família Taulina comença a mitjan segle XVII i arriba fins al segle XX. Família benestant de propietaris rurals amb possessions a Lloret i a diversos indrets de la geografia gironina, també va destacar com a nissaga marinera, de la qual sorgiren diversos patrons d'embarcació que es dedicaren al comerç amb les Amèriques. S'establiren a Barcelona a mitjan segle XIX. D'aquesta família consta documentació familiar i personal –amb correspondència, comptes, certificacions i actes notarials, plets i litigis– que permet observar les relacions econòmiques i els vincles socials que s'establien entre les diferents famílies lloretenques i catalanes establertes a ultramar, la qual cosa comportà la creació d'un lobby català que procurava tenir influència econòmica i política.

Entre la documentació d'aquest fons destaca la relativa a dos membres de la família:

- En Jaume Taulina Vilallonga, hisendat i home de negocis, que se n'anà de Lloret per fer les Amèriques i que en tornar s'establí a Barcelona. Entre la seva documentació n'hi ha de diferents tipologies, com ara correspondència, documentació econòmica i notarial, i documentació relacionada amb la construcció de la casa del carrer de la Mercè.
- En Francesc Taulina Garriga, que va ser un polític i empresari del segle XIX. De la seva vessant política en destaca la correspondència com a membre escollit del Congrés de Diputats, i com a empresari, la constitució, administració i fallida de l'empresa Ferrocarrils Econòmics de la Selva Empordà. L'empresa ferroviària va generar moltes expectatives a Lloret. Entre la documentació del ferrocarril trobem la petició de prohoms i veïns de Lloret que demanen la radicació dels tallers de manteniment del tren a la vila, així com també les aportacions, les expropiacions, documentació comptable i correspondència de l'empresa.

Alguns dels documents que formen part del fons Taulina.
Procedència: SAMLM (M. Assumpció Comas)

El subfons Lluhí

El subfons Lluhí, de mitjan segle XIX, conté la documentació de Jaume Lluhí Taulina, establert a Baracoa, des d'on realitzà diversos negocis a l'illa de Cuba. Entre la documentació destaca el plet que va mantenir arran d'un negoci que no prosperà i el portà a la fallida econòmica.

El subfons Pujol de Senillosa

El subfons Pujol de Senillosa (del segle XVIII al XIX) prové d'una família de la petita noblesa catalana, de tradició militar. Conté documentació relativa a nomenaments militars, dispensa de matrimoni per part del rei, documentació notarial i el títol d'armes dels Pujol de Senillosa. Entre els membres d'aquesta família destaca en Felip Pujol de Senillosa o Felip de Senillosa, que va seguir la tradició militar de la família, que va estudiar enginyeria a Alcalà de Henares (on fou mobilitzat l'any 1808 per entrar a files) i que va participar en els setges de Saragossa (on fou fet presoner). Felip de Senillosa es passà al bàndol francès i va servir en el Tercer Exèrcit Francès.

L'any 1814 es traslladà a Londres des d'on intentà tornar a Espanya i, en quedar proscrit, es va posar en contacte amb membres del govern argentí que li van oferir, inicialment, un lloc d'enginyer militar i posteriorment va ocupar diversos càrrecs: catedràtic de Matemàtiques de l'Estat (1816), director de l'Acadèmia de Matemàtiques (1816), membre de la *Sala de Representantes de Buenos Aires* [òrgan de Govern de la Província de Buenos Aires] (1820), catedràtic de Geometria Descriptiva de la Universitat de Buenos Aires (1822), editor de publicacions, membre de diverses societats científiques, i fundador del *Departamento Topográfico*, que presidí a partir de 1827 (de vital importància en l'expansió de la frontera argentina i l'explotació agropecuària de grans extensions de terrenys). Sens dubte, per la seva activitat i influència política, se'l considera un dels pares de la pàtria argentina. Felip de Senillosa es va casar amb Pastora Botet, membre de la *Sociedad de Beneficiencia de Buenos Aires*, que era filla del lloretenc Pere Botet i Gros, familiar dels Taulina. En la documentació d'aquest fons es conserva el plet que va interposar davant de les autoritats espanyoles per tal que no se'l considerés traïdor en haver-se enrolat en el Tercer Exèrcit Francès a inicis del segle XIX. A més a més, en aquest subfons també es conserva la documentació mantinguda en la tramitació del repartiment dels béns familiars que tenien a Barcelona.

El subfons Carné

El subfons Carné, vinculat a la figura d'Amadeu Carné, industrial barceloní i constructor de maquinària, conté documentació principalment de caràcter contractual, econòmic i notarial, i en destaquen, especialment, els plànols de la fàbrica així com també de la maquinària emprada.

El subfons Parés

És integrat per la documentació d'una família de pagès. Conté llučions, censals, èpoques i diversos protocols notarials que acrediten la compra de terres o bé la seva explotació. Tanmateix, a la dècada dels anys vint del segle XIX, consta que Francesc Parés es va instal·lar a la ciutat de Girona, on va exercir d'advocat i des d'on gestionà diferents litigis i assumptes legals vinculats a la família Taulina. La documentació comprèn des d'inicis del segle XVIII a mitjan segle XIX.

El subfons Gibert de Grijalba

En relació al subfons Gibert de Grijalba, cal destacar Joaquim Maximilià Gibert. Polític destacat del segle XIX, inicià la seva carrera a les forces de la Milícia Nacional de Barcelona, on destaquen diversos atacs contra els carlins, la seva captura i la posterior fugida. Aquests actes li serviren per a iniciar una carrera que el portaria a presidir diversos governs civils (Govern Polític de la Província) com el de Lleó, Castelló, Girona, Barcelona, Illes Balears i Navarra, entre altres càrrecs. Un cop va finalitzar la seva vida com a polític, va recopilar tots els seus nomenaments per a poder optar al cobrament d'una pensió. Hi destaca documentació relativa a nomenaments, correspondència...

El subfons del mas Aulet

El subfons del mas Aulet consta d'un sol document, un llibre de pagès del 1687 al 1714, on hi ha les transcripcions d'escriptures relacionades amb compres i vendes de terres, arrendaments, censos, costos de construcció d'un mas... ■